

הבית והעליה פרק עשירי בבא מציעא

קיו.

עין משפט נר מצוה

ה א ב מ"י פ"ה מהל' ש"ס
ה"ל פ"ה טו"ש ח"מ ס"י
ש"ע ס"י י"ז
ו ג מ"י טו"ש פ"ה ש"ס
ס"י י"ז
ז ד מ"י פ"ה מהל' ש"ס
ה"ל ו סמג ע"פ פ"ה
טו"ש ח"מ ס"י קנה ס"י
ד
ח ה מ"י טו"ש פ"ה ה
טו"ש פ"ה ש"ס ס"י לא
ז
ו ב מ"י טו"ש פ"ה ו סמג
ש"ס טו"ש פ"ה ש"ס ס"י
ז
י א מ"י פ"ה מהל' ש"ס
ה"ל ז סמג ע"פ פ"ה
טו"ש ח"מ ס"י קנה ס"י לא
ז
י ב ט מ"י טו"ש פ"ה ו
טו"ש פ"ה ש"ס ס"י ד
י ג מ"י טו"ש פ"ה ו סמג
ש"ס טו"ש פ"ה ח"מ
ס"י קנה ס"י ה

איפחית תחתונה מהו למידר בעליונה. וא"ת אי דלמור ליה עלייה שמתח עלייה זו אני משכיר לך פשיטא שידור בעליונה ששיעבד לו ואי אמר שעל גבי בית זה אני משכיר לך פשיטא שלא יכול לסקלו ליך לעליונה וי"ל דלעולם דא"ל שעל גבי בית זה אני משכיר לך ומספקא ליה דלמא עלייה עליונה נמי היא בכלל בית והא דא"ל שעל גבי בית זה משום דתיקר הבית היא למטה ואף על גב דמוכר את הבית לא מוכר את העלייה לענין שיעבוד זה מיהא הוי בכלל בית:

רבי יהודה אומר אף הדר בתוך של חבירו צריך להעלות לו שבר. מה שפירש צונטרס דאס אין נותן לו שכר מיחוי כרצית אין נראה לר"י דמה רצית שייך הכא ללא הלווהו כלום שהרי אס הבית נשקף לא היה נותן לו יציאותיו וגם אין אנו כריינין לטעם דרצית שהרי טעמו הוא משום דזה נהנה וזה חסר כדמפרש בגמרא:

ויישוב בבית עד שיתן לו יציאותיו. פ"י צונטרס דטעמא משום דהשתא לא נהנה דהרי עלייתו מוכנת לו וקשה דהא נהנה הוא שאין צריך לעלות ונראה דגם ומקרה את העלייה ויושב בתוכה פ"י בעל"י ולא יניח לבעה"ב ליכנס בתוכו עד שיתן לו יציאותיו: זשלשה

התחתון מתקן וסימן ויוסף הורד מצרימה לימא ר' חייא בר אבא ורבי אלעי בפלוגתא דרבי יוסי ורבנן קמיפלגי למאן דאמר העליון מתקן קסבר על המזיק להרחיק את עצמו מן הניזק ומאן דאמר תחתון מתקן קסבר העל הניזק להרחיק את עצמו מן המזיק ותיסברא רבי יוסי ורבנן לענין נזקין פליגי והא איפכא שמעינן להו דתנן מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה ובחרוב ובשקמה חמשים אמה בין מלמעלה בין מן הצד אם הבור קדם קוצץ ונותן דמים אם האילן קדם לא יקוצץ וזה קדם ספק זה קדם לא יקוצץ רבי יוסי אומר יא"ע"פ שהבור קודמת לאילן לא יקוצץ שזה חופר בתוך שלו וזה נומע בתוך שלו אלמא ר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו ורבנן סברי על המזיק להרחיק את עצמו פליגי בפלוגתא דר' יוסי ורבנן דהתם קמיפלגי ורבי יוסי ורבנן דהכא במאי פליגי בחווק תקרה קמפלגי רבנן סברי ימעזיבה אחווקי תקרה הוא ואחווקי תקרה על התחתון בעי לאחווקי ורבי יוסי סבר מעזיבה אשוויי גומות הוא ואשוויי גומות על העליון לאשוויי איני והאמר רב אשי כי הוינא בי רב כהנא הוה אמרינן המודה רבי יוסי בגורי דליה דפסקין מיא והדר נפלי: **בתני** הבית והעלייה של שנים שנפלו אמר בעל העלייה לבעל הבית לבנות והוא אינו רוצה לבנות הרי בעל העלייה בונה את הבית ודר בתוכה עד שיתן לו את יציאותיו ר' יהודה אומר אף זה ואת העלייה ה) מקרה את העליונה ויישב בבית עד שיתן לו את יציאותיו: גב'.

לכדו הוא דר. ובעל הבית יוכל מציתו בעל כרחו: דרך גגין. לעלות מבחוץ דרך קולם הקצוע לכניסת פתח העלייה ויכנס לעלייה הנפחת ומשם ירד לבית צקולם: עלייה קנינא עליואי. לעלות דרך קולם וליכנס לפתח ולדור למעלה אצל טורח של עלייה וירידה לא קבילית עלי: **שאי עליוס** זו על גב זו מסו. והגמרא מפרש לבעיה ואיל: **איפחית** (א) עלייה עליונה. והוא שכר העליונה פשוט לי דדר בתחתונה דכ"ש דהא עדיפא ליה: **אלא איפחית תחתונה**. והוא שכר את התחתונה מהו דנידחיה משכיר אצל העליונה או נכוף את המשכיר ודור עמו צבית: **חדא עלייה**. מעלה: **קניס ופנאים**. מעשה תקרה כעין מחללות שקורין קלידי"ש: **וסטויי אמר ריש לקיש**. שם חכס תלמידו של ריש לקיש: **ווחין**. פלנק"ש צלע"ז מנסרים של ארז: **איפחית מעזיבה**. והתקרה קיימת אלא שהמים שותפין ויורדין דרך הפתחים הוו. ולאו שוכר ומשכיר הוו אלא בית של זה והעלייה של זה: **ויוסף הורד**. תרגומו איתחת. ר' חייא צ"ר יוסי אמר תחתון וכו': **צפונתא דר' יוסי ורבנן**. דמתניתיין דס"ד דהא דקאמר ר' יוסי העליון נותן את המעזיבה כדי שלא יזיקו מימיו את התחתון הוא דקסבר על המזיק להרחיק את עצמו והתחתון נותן תקרה שהרי השכיר לו מקום לגור ות"ק סבר על הניזק להרחיק את עצמו הלכך מעזיבה נמי על התחתון לעכב המים שלא ירדו עליו: **וסיסברא דרבי יוסי ורבנן**. דהכא צהיזיקא לתחתון פליגי ומעזיבה זו לעכב המים ובשכיל נזקי התחתון: **איפכא שמעינן להו**. דר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את עצמו: **מן הצור**. שהרשין מתפשטין ונוקדין בצותלי הצור ומחלדין את הקרקע והכתלים נופלים: **הרוב ושקמה**. יש להן שרשין יתירין וארוכין משאר אילנות: **בין מלמעלה**. בין שהאילן נמוך מן הצור שקרקעית הצור למעלה משרשי האילן שהאילן נטוע בצקעה והצור צהר והתם מפרש מפני שמחלדין את הקרקע ומעלין עפר ומקלקלין קרקעית של צור: **מן הצור**. ששניהם צקרקע השוה: **וגוהן דמים**. בעל הצור לבעל האילן: **אלא אי איכא למימר דפליגי**. אס יש לתלות פלוגתא דהנן אמוראי דלעיל בצפונתא דתנאי: **צפונתא דרבי יוסי ורבנן דהתם הוא דפליגי מ"ד**

על העליון לתקן כרצון ומ"ד על התחתון כרצו יוסי: **צחוקי תקרה**. וכשאין התחתון זועק שאינו חס למימיו אלא העליון זועק ואומר כשאני דורך על הנסרים הם מנענעים ואני דואג שמא תהפך אחד מהן תחתי או תשמש מן הקורה ואפול: **תווקי תקרה הוא**. מאחר שהוא טח צביט אין הנסרים נדין ממקומן: **אשוויי גומוס הוא**. דחוקי תקרה סגי ליה צימדות שקורין קבלי"ש צלע"ז: **איני והאמר רב אשי וכו'**. אדרבי חייא צר יוסי פריך דלמור על התחתון לתקן ואוקימנא כרבי יוסי והא מודה רבי יוסי בגרי דליה אע"ג דלמור על הניזק להרחיק את עצמו היכי דלאו אדם עצמו מזיק כגון אילן וצור שצבעת נטיעתו אינו מזיק אלא השרשים גדילין ומתפשטין מאליהן לאחר זמן אצל היכא דלדס עצמו מזיק וזרק צו חליו כי הכא ששופך המים על ראשו מודה הוא דלא גרמא דניזקין הוא דליפטור אלא מזיק ממש הוא ואדם מועד לעולם ער וישן שוגג ומזיד: **דפסקי והדר נפלי**. לא הימה מקום רחיצת ידיים של עליון על מקום נזקי תחתון אלא במקום אחר משם הן נמשכין עד שנופלים במקום שמוזיקין: **בתני** של שנים. בית של זה והעלייה של זה שחלקו כך צנחלת אביהן: **אמר בעל העלייה לבעל הבית** לצנוט. החומה והתקרה התחתונה המוטות עליו לצנות והוא אינה החומה מן התקרה ולמעלה ותקרה העליונה של ג. צונה בית. לדור עד תקרה התחתונה: **עד שיתן לו יציאותיו**. ואח"כ יאל ממנו ויבנה עלייתו: **אמר ר' יהודה אף זה דר צדוק של חבירו**. אס כן הוא אף ובעל העלייה זו כשהוא חוזר (ה) מעותיו לזה שהוא דר צדוק שלו ואי נמי זה לא חסר דהא צלאו הכי לא הוי צני ליה איהו צריך להעלות לו שכר דזה מיהא נהנה שאלולי בית זה אין לו מקום לדור שם וקסבר זה נהנה וזה לא חסר חייב וצריך להעלות לו שכר ואי לא מיחוי כרצית: **אלא צונה**. וגומר את הכל ומקרה את העלייה למעלה וכל הצריך לה: **ויושב צבית**. התחתון דהוה ליה זה לא נהנה וזה לא חסר הוא לא נהנה שהרי עלייתו מוכנת לו לדור צה וזה לא חסר דצלאו הכי לא חזיא ליה דהא לא הוה צני לה: גמ'

(א) גני הערוך וסוף וטויה רש"ל אמר לחאי ע"ש ערך מעוז ופי עור צדק קר י ומ"ש שם הכי חוסקין. (ב) ופסחים ג. וצ"ל. (ג) רש"ל מ"ג. (ד) (לעיל ד). וצ"ב כה"ל. (ה) וצ"ב כה"ל. (ו) ודברים הללו צריכין מונן ולי רש"י שצ"ל פס"י מה"ל אף זה אף שבעל הבית אינו חסר כלום צריך להעלות לו הדר שכר כיון שהנה דקסבר זה נהנה וכו' וע"ע צפ"י הכי צבטורה ד"ה ר"י אומר וכו' ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) גני דפליגי בצפונתא: (ב) במשנה ומקרה את העלייה ויושב צבית: (ג) רש"י ד"ה איפחית עליונה והוא שכר ל"ל ומינת עלייה נמקח: (ד) ד"ה אמר ר' יהודה וכו' בעל הפליה זו כשהוא חוזר ומקבל מעותיו מזה הוה ליה שהוא דר בתוך שלו ורבי נמי זה לא חסר דהא בלאו הכי לא הוי בני לה איהו זה מיהא נהנה שאלוהי בית זה פ"ה:

מוסף רש"י

עשרים וחמש אמה. קי שיעור שהשקין משקין והלכין ומקלקלין את כותלי הבור (ב"ב יח). ובחרוב ובשקמה. שרשיהם ממוסס (ש"ס כה). בין מלמעלה. שמה מן מלמעלה צנחה שיפוט מן השני בשפול. בין מן הצד. צקרקע שיה (ש"ס). ונותן דמים. דמיון דכרשות טע שחיי מיק ער זמן גדול לא חייבוו המים לקוח צלא דמיס בשיל חוקא דימיר (ש"ס). בגורי דליה. חמס הגאים לו מר גופו של בעל הבית ממש (ש"ס כב). הבית והעלייה של שנים. בית של זה והעלייה של זה כהא הוא של אחר (ב"ב כ). עד שיתן לו את יציאותיו. מה שהולא על הבית (ש"ס).

תורה אור השלם

1 ויוסף הורד מצרימה ויקנהו פוסיפר קריס פריעה שר הטבחים איש מצרי מיד ודישמעאלים אשר הורדה שמה: בראשית לט א

לעיו רש"י

קלידי"ש וקלידי"ש. רשותו נצרים. מחצלות. פלנק"ש [פלנק"ש]. קרישים. קבלי"ש [קבלי"ש]. יתדות. קרסולים.

א ומי פיי מהל' שמירט
ה' ד טושיע ח"מ ס' שו
סעי' ג:
ד ב מיי פיי' מהל'
מכירה ה' ה סמג
עשין פ' טושיע ח"מ ס'
נה סעי' א וס' ח סעי'
י:
ב ג מיי ש' סמג שס
טושיע ח"מ שס:
ב ד מיי פיי' מהל'
שניס ה' ה סמג
שס טושיע ח"מ ס' קסד
סעי' ו:
יז ה מיי ש' טושיע שס
סעי' ז:
יח ו מיי ש' ה' ד
טושיע ש' סעי' ה:
יט ז מיי ש' ה' ה סמג
שס טושיע ח"מ ס'
קסד:
ב ח מיי פיי' מהל' נזק
ממון הלכה י' סמג
עשין ס' טושיע ח"מ ס'
מיו סעי' א:
כא ט מיי פיי' מהל'
שניס ה' ה סמג
עשין פ' טושיע ח"מ ס'
קס:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר' יהודה אומר לא
יתן (אמאי). תו"מ וי"ב
ג'ל' אמאי: (ב) שם
דאיכא שחורימא. י"ב
דע"פ שזו חסר דאיכא
שחורימא דשחימא אפי"ה
אם העלייה הוה מקורה
פטור האיל ולא נהנה
דאי' להעלות לו שטר היכא
דזה לא נהנה וזה חסר
במ"ש הוסי' בב"ק דף כ'
ע"א: (ג) שם דקא משנה
דתנן כ"ל:

בשלישה מקומות שנה לנו ר' יהודה אסור לאדם שיהנה מממון
חבירו שלא מדעתו. אע"פ שכן הדין היה נראה
לומר שיהנה חלף לדע"ג דזה נהנה (ו) וזה לא חסר אפי' הכי
תיקנו חכמים שיהא חייב דאין לו ליהנות מממון חבירו של מדעתו
ואיך דלומר רבי יהודה אם השבח
כו' לדע"ג גזולן קונה בשינוי הכא
תיקנו ללא ליקני כיון שאין מתכוין
לגזול ולקנות משום דאין לו ליהנות
מממון חבירו שחבירו הביאו מן
השוק וטרח בו כדפירש בקונט' וא"ת
לפי מאי דס"ד השתא דטעמא משום
הוה לא למימר ידו על התחמונה
משום דכל המשנה ידו על התחמונה
נהי ללא קני בשינוי משום שהבעלים
טרחו להביאו מן השוק מ"מ לא
הוה לא למימר ידו על התחמונה
ואור"י דהמ"ל וליטעמך א"נ מן
הדין לא קנאו בשינוי כיון שאינו
מתכוין לקנות ומיהו מ"מ היה לו לתן
שטר כפי מה שהשביחו בצביעת
שחור ורצנו תקנו שלא יהנה מממון
חבירו של מדעתו דהיינו בצביעת
השחור שעשה של מדעתו הלבך
ידו על התחמונה וגם משליש שטר
נמי אע"ג דאסמכתא קניא הכא
כיון שאין זו מתנה גמורה שאין נותנה
בלב שלם תקנו חכמים שלא יהנה
מלוה הימנו:

אם השבח יתר ע"ה היציאה. פ"י
צירושמי צפרק הגזול קמא

(ב"ק דף ק' ד"ה אס):

לא יזהו לא יזה מא'. אין נראה לר"י
פירוש הקונט' שפי' שבעה"ב
רוצה למכור את הקרקע דכזה לא
קמבעיא ליה דפשיטא דאין יכול
למכרו שהרי משועבד לזה לצנות
עלייה שס כשירצה ואי רוצה למכור
הקרקע לעשות הבית ואין מוכר אלא
כח ישו זה בתוכה הוה נמי פשיטא
שבעין זה יכול למכרה דלמה לא
ימכור כח שיש לו זה אלא נראה לר"י
דמיירי שרוצה בעה"ב לזרעה ובעל
עלייה אמר גס אני אזרע גס לי
הקרקע משועבד לעלייה או דלמא
מנא א"ל האין אין לך כלום צקרקע
אלא לענין העלייה בלבד:

וכן בית הבד בו'. פ"י בקונטרס
דאיירי באחין שחלקו כמנו
פלוגתא דר' יהודה ורצנו ולא בשוכר
ומשכיר וק"ת קשה דמשמע דמדפליגי
הכא רב ושמואל בגמרא דמיירי
בשוכר ומשכיר דומיא דההיא דפליגי
לעיל ועוד אי באחין שחלקו מוטל על
התחתון לצנות התקרה אמאי אכתיב
לאוקמי ההיא דלעיל בנפחת העלייה
בשוכר ומשכיר לוקמה באחין שחלקו
ואי האי וכן אנפחת העלייה דלעיל
קאי אמאי הפסיק צביעה ולא הסמיכס:
ומן

גמ' שיהנה מממון חבירו. שלא צמתנה עד שתהא מדעתו ונוטה
לו: נוסף לו דמי למרו. למר לבן כמו שמסר לו דקנייה בשינוי
ונתחייב מעות: ר' יהודה אומר. אם כן תחייבו נמלא זה נהנה
עזה הביאו לו מן השוק אלא מחזיר לו את המלך כמות שהוא
צבוע וידו על התחמונה: אם השבח.

שהשבח הצבר יתר על היציאה
שהוא צבוע זה בסממנין ועליו
ושטר טרחו כשאר שפיר יוס: ונוס'
לו אם היציאה. ולא מה שראוי
בקבלנות דהוי טפי. ואם ההוצאה וכו':
והשליש את שטר. הפקידו צד
נאמן לפי שדאג הלוה שיחזור ויתבענו
כל החוב: ואמר לו. לזה לשליש: אם
אין אני נוסף לו. את המותר מכאן
עד יוס פלוני: סן לו שטר. ויחזור
ויבצע הכל: ודלמא. לא היא זה
נהנה וזה לא חסר לא קאסר רבי
יהודה אלא זה נהנה וזה חסר הוא
דאסר ומתניתין זה נהנה וזה חסר
הוא דלמר ליה בעל הבית קא
משחרת לכוולאי שאתה צונה מדשים
ויפס וכל הדמים עלי ואתה משחין
בעשן לפני יציאתך: דהוה ליה משנה
וקנסא קניס ליה אצל זה נהנה וזה
לא חסר כגון לעיל (דף קד: טז) הדר
בחדר חבירו בחצר דלא קיימא לאגרא
והדר זה אפילו עבד למיגר דה"ל
נהנה וזה אינו חסר אינו צריך
להעלות לו שטר: ושמינין ליה וכו'.

הכא אשמינין הכי: סחטון שבא
לשנו. צבין חומה שעליו מן היסוד
עד התקרה: בגויל שומעין לו. אם
היה מתחילה מאבני גזית וצב לשנותו
כשנפלה ולצנות באבני גויל שומעין
לו מפני שהוא מחזיק את הצבין
שחומת גויל רחבה משל גזית טפח
כדלמר בפ"ק דבבא בתרא (דף קד: ג).
בגויל זה נותן ג' טפחים זה נותן
ג' טפחים וצבין זה נותן טפחים
ומחלה וזה נותן טפחים ומחלה.
והתם מפרש גויל אבנים דלא משפיין
דמורשי ידיהו מטפי זה טפח:
פפסיס. ארסי חלאי לציניס ורחנן
טפח ומחלה ונותן ארסי מכאן וארסי
מכאן וטפח אבנים דקות וסיד צביעה
והוי עובי החומה ד' טפחים:
צבניניס. שלמות ואין עובי של כותל
אלא כמדת רוחנן והן ג' טפחים.
כלל הדבר התחתון שמתחייב עובי
הצבין ומחזיקו שומעין לו אם ממעט
חיזוקו אין שומעין לו שהעליון טוענו
למחר יפול ועליון שצב להכניד את
המשא תחתון מעכב עליו וכל זמן
שממעט כווצו שומעין לו: ארזיס.
צקורות של תקרה תחתונה קמייירי
וארזיס (י) מתקיימין מן השקמין ומשאלן
כד: צב לשנות תחתון משקמים
לארזיס שומעין לו שמהנהו לעליון
שמתקיים וחוק מקום מדרך רגליו.
מארזיס לשקמים אין שומעין לו

חלל הבית אין שומעין לו שמטריח
אלה העליון לעלות ועוד שהנמך חוק מן הגבוה: עליון שבא לשנות וכו'. טעמא דכולהו שומעין לו מפני שממעט כווצו המשא והיכא
דמוסיף על כווצו תחתון מעכב עליו שהתחתון אינו חושש אם תפול החומה שכן התקרה ולמעלה: אין לו לא לזה ולא לזה. לבנות
שעניס הם ובעל הקרקע רוצה למכור הקרקע: מאי. אית ליה לבעל העלייה צקרקע ע"ל לא: דדיניא הוא. אצ"ד היה כדלמרין
בהוריות צפ' בתרא (דף קד: ג): כמה מפסיד שליח. ימי קיומה היא ממהרת ליפול מחמת משא העלייה: בתנ"י בית הבד. בית לעזור
זיתים וגינה אחת על גבו שחקק אלס צקלע תחתיה כגון כיפה והיה גינתו למעלה וזית צדו מלמטה וכשמת נטלו צבין זה בית
הבד וזה גינה ונפחת גגו של בית הבד שהוא מקום זריעתו של העליון: כיפון. ארקול"ט. העליון יתן עליו עפר וזרע: פטור.
מלשלם דמאי הוה ליה למיעבד אנוס הוא: נסנו לו זמן. שרואהו ציד שהיה נוטה ואמר לו סמור: ונפל לתוך גינתו של חבירו:

הגיעוך

(א) צ"ק נה. ק: קב. לעיל
עמ: ע"ז ו: (ג) צ"ב קסח.
מדיס סו: ג (ג) נעיל עו.
וש"ן, (ד) נעיל סו. וש"ן,
(ה) רש"ל מ"ז בשם הר"ש
אלל הרי"ף גרס לה,
(ו) צ"ק נע. נג. (ז) שס ו:
(ח) ס"א חוקים, (ט) ונה לא
חסר כ"ל, (י) פלישמי
בסם ירושלמי כ"ל, (י)

לענין רש"י

ארקול"ט. קמרון. סיפה.

מוסף רש"י

נותן לו דמי צמרו.
צמירי שזמר לבן נמכר
בשוק דקנייה בגזול לשלם
שבעת הגזילה (מ"ד)
(ה) כדמסקולת, ואע"פ
דמהשתא שזי טפי לגריס
למר ארום (ב"ב צה). קני
בשינוי לרימ' ולא היבד
ליה אלא דמי זמרו אצל
לא דמי שצנח או זה
יתן שכרו משלם ויקח
המזר (ש"ס ק) דכפירא
ליה לרימ' כל המשנה
מדעת בעליו נקרא גזול
ועולל המזר לעלמי אע"פ
שהוא מעולה עכשיו צמירי
(ג"ז ד). רבי יהודה
אומר. אם כן נמלא
זה משכר בשינוי (ג"ז)
(א) אם השבח. שהצב
המזר, יתר על היציאה.
שהוא הצב, נותן לו,
בעל המזר, את היציאה.
ממנו ועליו שטר פטורה
שכיר ויו ולא שטר שלם
מנו שהמנה עמו (ש"ס)
ובע"ז לעיל (ה) דקניס
ליה להאי דשינה ליה
ידו על התחמונה דלא
נתתי משבחא, ואגרא נמי
כוליה לא יסקול אלא יציאה
ואם יציאה יתירה על
השבח יתן לזאת השבח
שהצב את המזר, ואם
יזיל לתם את שכרו,
נגון שהשבח יזמר על
השכר יתן שכרו (ב"ב)
(ק). והשליש את שטר.
המלוה והלוה מסריו צד
שליש שהרי טוחה היה
לזכר למחוב שזכר וממנו
על השלש (רשב"ם ב"ב)
קסח. תן לו שטר.
למלוה ויחזור ויגבה לו
כל מה שכתוב בו במחלה
(נדרים סו). הגיע זמן
ולא נתן. ולא פרע (ש"ס).
ר' יוסף אומר יתן.
השליש השטר למלוה ואע"ג
דאסמכתא היא, דקבור
היה לפרוע בלאומו הוסיף.
קנה המלוה את השטר
(ש"ס). אסמכתא. הנעמת
גומא שארס מצביח את
צביו למחוק עליו שאם
לא יקיים נמא יתן כך
וכ' (לעיל חח). היט דבר
דאינו נותן לו מעטנו
אלא סומך על דבר שאינו,
דקבור שהוא יטול לנח
ופעמים שמתנחן אותו
(סנהדרין ב). המצביח
לחבירו דבר על מנת
שנעשה דבר לעתיד וסומך
בלבו בשעת התנאי שיוכל
לקיים הדבר כשיגיע זמן
ובשינוי המון יאסם ולא
יוכל לקיים (רשב"ם ב"ב)
קסח. דאמר לא קני.
ואינו נתפס במתנו ולא
יפקיד בכך (ש"ס). נמנו לו
זמן. צ"ד (ב"ב א).